

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΑΝΤΩΝ. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗ

ΤΟ ΜΑΥΡΟ ΚΟΜΠΟΛΟΓΙ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου και τέλος)

“Όσο μιλούσε ο Γιαννάκος, ο καπετάν - Μιχάλης έστριψε το ξανθό μουστάκι του και τον έκοιταζε με περιέργεια και μ' ένα χαμόγελο περιφρονητικό. “Υστερα τόν ρώτησε :

- Τώρα πού βρίσκεσαι ; σου γράφει ;
- Ναι, πάντwnες ο Γιαννάκος, μου στέλνει πότε - πότε κανένα κάρτ - ποσταλ. Τό τελευταίο της ήταν από τήν 'Αθήνα.
- Και τί σου λέει ;
- Σχεδόν τίποτε : γειές και χαίρετισμάτα.
- Και σύ ;
- Τά ίδια.

“Ο συνταγματάρχης έφερε γύρω τα γαλιανά άγριωπά του μάτια. “Υστερα, χαμηλώνοντας τή φωνή του, ελε :
 - Τί νά σου πώ, καϊμένε Γιαννάκο ! είσαι κουτός και νά με συμπάδεις. Σ' αυτές τις δουλειές, θέλω νά πώ. “Αμ, δέν κατάλαβες, μωρέ φίλε μου, τί ζήτησε αυτή ; Αυτή δά σου τόλεγε φανερά πως ήταν τέτοια. Πώς είχε φίλο και τόν Τοΐρκο και τόν προγόνι της και τόν ξάδερφο τού άνδρός της και τόν στρατιωτικό γιατρό, κ' άλλους... Σάν πως ήθελες νά σου τόν πη ή γυναίκα, μαθε ;
 - Αί καλά, συνταγματάρχα μου κ' ύστερα από δλους αυτούς έβραλε σό του της έμένα ; Δέν τό πιστεύω.
 - Καϊμένε Γιαννάκο ! πως φαίνεσαι πως δέν ξέρεις από γυναίκες ! Δέν ξέρεις τί καρτίρια έχουν αυτές οι γυναίκες !...
 “Ο Γιαννάκος έκούνησε δύοσπαστα τόν κεφάλι του. “Ήταν πολύ μετανοισμένος πού άνοιξε αυτή τήν κουβέντα, αλλά ήταν άργά πιά γιά νά τήν πάση.
 - “Ακου νά σου πώ, Γιαννάκο, ελε ο συνταγματάρχης χτυπώντας φιλικά τούς ώμους του. “Εγώ τήν άλλη βδομάδα θά πάω στην 'Αθήνα γιά δουλειές μου. Δόσε μου ένα γραμμα νά τήν εύω και σου τή διορθώσω ένω τή κυρά Γεθσημανή σου, νά μη μές παίρνει γιά κορόβια.

Δέν έδωσε τόν γραμμα ο καπετάν Γιαννάκος, αλλά έκαμε κάτι χειρότερο. Τής έγραψε κουταμάρες, σάν νά πούμε γραμμα έρωτικό και περίμενε απάντησι, άφού έδουλοποιε τόν διανομέα νά του τόν δώσει κρυφά, και τού έταξε και μπατίσι. Δέν τήν έλαβε ποτέ τήν απάντησι αυτή. “Αργότερα πολύ έλαβε λίγες λέξεις από μιá άλλη νοσοκόμα «τὴν αδελφή 'Αθμανή», πού του έλεγε ότι ή αδελφή Γεθσημανή άκολούθησε τόν στρατό στη Μικρά 'Ασία, ότι ήταν πολύ λυπημένη γιά τήν τελευταία διαγωγή του, γιά τί αυτή τόν σέβονταν σάν πατέρα της αλλά τόν συγχωρούσε, και εύχονταν νά τόν άκούσι εύτυχιωμένον.
 “Υπερνα... ύστερα, ήρθαν τά μεγάλα, τά πραγματικά κωκά, ή φτώχεια, τά ηρώματα, ο θάνατος τής Πρωμάως... Πάει ή Γεθσημανή και τόν κομπολόγι, ληθμονήθηκαν. “Ο Γιαννάκος έμεινε έρμους στόν κόσμο, σάν καλμπακί στόν κάμπο, και θά κιναιτοούσε βέβαια κωκά, άν έδεικε ο Παναγιώτης ο άνιψός του και ή γυναίκα του ή Ρηγγίνα. Δέν ήταν στενός συγγενής τού ο Παναγιώτης, αλλά ήταν καλόηρος νέος. Ταγματάρχης αΐτός, πού είχε λάβει, έδωσ' άλλους τούς πολέμους, νέος κοιλύ και από τή σχολή, τόν έσέβονταν μολα ταύτα τόν γέρο λοχαγό τόν άπόστρατο.

Και ή Ρηγγίνα είχε όλες τις χάρες τού κόσμου, από καλή οικογένεια και με μεγάλη προικα, δημοφιλ και γραμματισμένη, νοικοκυρά κ' άφροσμημένη στόν άνδρα της. Πώς άμως της είχε κολλησθ σ' ήν ψυχή της ή καταρμένη αυτή ζήλια ! “Ετσι, νά μήν ελνε κανένας εύχρηστωμένος σ' αυτόν τόν παλιόκοσμο ! Και τί ζήλια, παιδί μου ! νά ζηλιού τήν περιποιημένη ζωή τού άνδρός της και νά πωφεται με τήν ιδέα πως ο Παναγιώτης, είχε γνωρίσθ πολλές γυναίκες πριν άπ' αυτή. Και δλο νά ξεφτάζι, νά μυφεται πού λέει ο λόγος τά δάχτυλά τ. ς. “Σ' άφίρει και ή παλιόκοινωνία μαθε ! γούστο βρίσκαιε νά τήν κουριζούν. “Αχός εκεί ! Και νά, πού ως κ' αυτό ξεσπασε σ' αυτόν τόν δυστηχιωμένον τόν γέροντα.

Χθές τήν ήμέρα τών Εισοδίων, πού γιορτάζε ο Παναγιώτης, προσέλεσαν και τόν μαπάριτα - Γιαννάκο στό δείπνο. “Έπιχε χωρίς δρεβι, έτσι γιά νά μήν δυσαρεστήσθ τόν άνιψό. Κάλλιο νάχε σπάση τόν ποδάρι του. Κατάλαβε από τήν πρώτη στιγμή πως κάποια καινούργια γκρίνια είχε τόν άνδρόν του. Και δλο κοιτάζε νάνοιγη κουβέντες, γιά νά μήν ξεσπάση ή γκρίνια. “Αλλά πού ! κρατείται μαθε ή γυναίκα, σάν τήν πάση αυτό τόν δαυμόνιο τής ζήλιας ! Ούτε κ' αυτός δέν κατάλαβε πως ήθεσε ή κουβέντα. Θυμώονταν μόνον τί ελε ή Ρηγγίνα.

“Εκεί, λέει, πού συγκρίζε τόν σπύι γιά τήν καλορεζικιή τήν αυριανή γιορτή, βήκε και τόν κωβότιο εκοστρατίας τού Παναγιώτη και έτσι τήν έβραλε ή κακή της τύχη νά τόν ξεσκονισή κ' αυτό. “Όπως τόν ά-

ναποδογύρισε, άκούσε έναν παράξενον κρότο και βλέπει νά πέφτ η από μέσα ένα άσπρο κελύφι κεντητό. Τό ξεδιπλώνει και βρίσκει μέσα ένα «κολλιές» (κάπως έτσι τόν είχε πη ή Ρηγγίνα), μαύρο, από κείνα πού θά φορούν οι Τουρκάλες. Και όχι μόνον αυτό, μαζί με τόν μαύρο «κολλιές» ήταν κ' ένα χαρτί κτηνωμένο πού είχε γραμμένες λίγες λέξεις με γραμμάτα ελληνικά. Αυτό ήταν τούρκικες, οι άλλες ήταν ελληνικές, λέγανε : «Καλώς μές ήλάθε αδελφια μας άγαπημένα». “Όλοφανερο πιά πως ήταν ραβασάκι. Και τά τούρκικα και θά λέγανε χειρότερο.

Και, λέγοντας, έκλαψε ή Ρηγγίνα, και καταριόντανε τή Μοίρα της, πού άνδρα έχει και άνδρα δέν όρίζει, αλλά τόν μοιράζεται με κάθε παληογυναίκα. “Ο Παναγιώτης έκοιταζε νά τόν ριζή στό άσπείο, αλλά όσο πήγαινε και χολιάζε περισσότερο. Σ' ερώτησι τού μαπάριτα Γιαννάκου, ο Παναγιώτης διηγήθηκε τήν ιστορία αυτού τού μαύρου «κομπολογιού» γιάτί κομπολόγι ήταν άγιορειτικό με σταυρό, κολογητικό, κ' όχι αυτό πού φαντάζονταν ή Ρηγγίνα. Τό πρώτο βράδυ πού κοιμήθηκαν στό Τάλας, όπου είχαν μεταφέρει τούς αιχμαλώτους οι Τοΐρκοι, τούς έστειλαν από τά χριστιανικά σπία ήνδονα και μαζιλάρια, και ό,τι άλλο μοφοσσαν γιά νά ελαφρώσουν τή δυστυχία τους. Τού στείλανε φουσκά κ' αυτού. “Ο άνθρώπος, πού τού τόν πήγε τού ελε ότι τόν στέλλει μιá χριστιανή πού είχε άνδρα Τοΐρκο άδωκοματικό. Και ό,τι άλλο στέλλει κ' αυτό τόν κομπολόγι νά περάν τήν ώρα του και νά τόν πάρη, σάν ελευθερωθή, πίσω στην 'Ελλάδα, νά τόν άφιερώσει σέ μιá εκκλησιά, γιάτί ήταν άγιορειτικό. Αυτό ήταν δλο.

- Καλά, ελε ή Ρηγγίνα και γιάτί τού φύλαγε κρυμένο, μαπάριτα ;
 - Τό ελεχ ληθμονήσινε απάντησε ο Παναγιώτης.
 - Και τά Τουρκικά τι λένε λοιπόν ;
 - Σήκω φέρτα δλο, και θά σου πη ο μαπάριτας τί λένε.

“Η Ρηγγίνα έτρεξε και κουβάλησε τόν κεντητό μαζιλάρι με τόν κομπολόγι και έδωσε τόν κτηνωμένο χαρτί στά χέρια τού μαπάριτα - Γιαννάκου.

Τά Τουρκικά λέγανε : «Οσγκελτινιζ καρ-εϊσολάρ».

“Ο μαπάριτα - Γιαννάκος εύτυχώς είχε άκούσει τις δυο αυτές λέξεις από τούς Τοΐρκοις στη Μακεδονία κατά τόν δεύτερον πόλεμο, όταν τούς έλάωσαν από τούς Βουλγάρους. “Εβραβαίωσε λοιπόν τή Ρηγγίνα ότι και τα Τουρκικά τόν ίδιο λέγανε : «Καλώς ήρθατε, αδελφια».

- Κοιτάζε τάρα, μαπάριτα, και τόν περιφύμο αυτό «κολλιές», όπως τόν θέλει ή γυ αϊκα μου. Είπε ο Παναγιώτης και τού έδωσε στό χέρι τού μαύρο κομπολόγι.

“Ανατρίχιασε στό άγγιγμα τού ο καπετάν Γιαννάκος, σάν νάπιασε στά χέρια του φετίδ.

“Από κείνη τή στιγμή δέ μόρσεσε πιά νά προσέξθ σέ κείνα πού έλεγαν μεταξύ τους ο Παναγιώτης κ' ή Ρηγγίνα. “Αλλο δέ θυμώονταν σήμερα παρά τούτο, ότι στό τέλος συμβραστράικανε με τή συμφωνία νά χωρισθ ο Παναγιώτης τόν κομπολόγι στό μαπάριτα, γιάτί τά κμπολόγια στός γέρονς τιαφύδων.

“Ο Παναγιώτης παραδέχθηκε κ' ο καπετάν Γιαννάκος έφριζε τόν κομπολόγι στήν τσάπη τού πανταλιού του. “Από κείνη τή στιγμή δέν καταράβαινε πιά πού ήταν και πούς ήταν. Και νά πού τώρα δέν τού έμνε καμιά άσφοβλία, άφού βρήκε τή χάνδρα με τά χαραγμένα από τόν χέρι του ψηφία Ι. Τ.

“Από πού ως πού όμως ; Τί ιρομορό παινιδί είχε πείξει τάχα ή τύχη και στήν περιαισία αυτή ; “Η Χριστιανή γυναίκα τού Τοΐρκου άδωκοματικού στό Τάλας ήταν ή ίδια ή Γεθσημανή ; Και πού είχε κτανιθήσει εκεί ; Τάχα είχε οϊχμαλωτισθε κ' αυτή με κάποιο τμήμα τού στρατού μας ; “Η μήπως ο Τοΐρκος αυτός άδωκοματικός δέν ήταν άλλος παρά ο πρώτος φίλος της και ύστερα τόν τόπος περιπέτειες, ο παλιός της έρωτας ζωντανέφαι και πάλι στήν ψυχή της και μόνη της παραδόθηκε στόν Τοΐρκο ; Και ύστερα ; Πώς έδιάλεξε τόν Παναγιώτη γιά νά τού στείλι τόν κομπολόγι ; Μέσα σ' αυτόν τόν κωκεδών πού βρίσκονταν ή άλήθεια ;

Σάν νά ζήτησε έξηγήσεις ο άπόστρατος έγύρισε και κοίταζε τόν κομπολόγι, πού βρίσκονταν έσπληνωμένο, όπως τόν είχε ριζή στό τραπέζι άψυχο και βουφό.

Τού καπετάν - Γιαννάκου όμως τού φάγε πως σάλευε, ζωντανέφαι, μάκρανε, γίνονταν φετίδ και σέφνονταν κατεκοντα του νά τού σφίξθ τόν λαμό. Πρώτα ανατρίχιασε από φόβο. “Υστερα έπλωσε τά δυό του σπία, τόν άρπαξε με θυμό και τόν βρόνωμεσ στό πάτωμα μουρμουρίζοντας : “Αμμο, αναθεματισμένο, πού φέρνεισ ο' δλους τή δυστυχία, ως ποτε θά με κνινηγας ;
 “Ο κρότος του κ' ένας κουριδευτικός

“Έπιχε πάλι τόν δρόμο τού κρηκοταφείου...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΝΑΠΟΛΕΟΝΤΟΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΝΕΑΡΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

‘Η γέννησι του βασιλέως τής Ρώμης. Προκήρυξι ποιητικού διαγωνισμού. Δυὸ μαθητὰι ποὺ βραβεύονται. Καζιμίρ Ντελαβλίν και Βαρξὸς Μονβλουσόν. ‘Ο Ναπολεὼν στὸ Λύκειο. ‘Η ἐπιθυμίαι τῶν βραβευθέντων. Δυὸ ἀντιθέσεις. ‘Ο θάνατος τοῦ Μονβλουσόν, κτλ. κτλ.

Τόσος ἦταν ὁ ἐνθουσιασμός τῶν Γάλλων, διὰν ἀνηγγέλθη διτὸ Ναπολεὼν ἀπέκτησε διάδοχο, ὥστε θ’ ἀδυνατοῦσε καὶ ἡ φαντασία τοῦ μεγαλειτέρου ποιητοῦ νὰ τὸν περιγράψῃ. Ὡστόσο ἡ Γαλλικὴ ‘Ακαδημία, ἐπωφεληθεῖσα τῆς περιστάσεως, προκήρυξε διαγωνισμό με θέμα τὴ σύνθεση ἐνὸς ὕμνου γιὰ τὴ γέννησι τοῦ διαδόχου τοῦ θρόνου, τοῦ βασιλέως τῆς Ρώμης, ὅπως εἶχε τιλοφορήσει ὁ Ναπολεὼν τοῦ γιού του ἀμέσως μετὰ τὴ γέννησή του. Ἀπὸ τὰ ποιήματα ποὺ θὰ υποβάλλοντο στὸ διαγωνισμό αὐτό, θὰ ἐβραβεύοντο δύο καὶ ἄλλα ἔξι θὰ ἐπαινοῦντο. Ἀμέτρητα ἦσαν τὰ ποιήματα ποὺ ὑπεβλήθησαν. Ἀπ’ αὐτὰ ὅμως ἐξεχωρίσθηκαν πεντακάσια τὰ ὁποῖα καὶ τυπώθηκαν σὲ δυὸ ὀγκώδεις τόμους. Τὰ δυὸ πρῶτα βραβεῖα ἐδόθησαν σὲ δυὸ νεαρὸς μαθητὰς τοῦ Λυκείου Ναπολεόντος, στὸν δεκαεπταετῆ Βαρξὸς Μονβλουσόν καὶ στὸ συνομηλίκου Καζιμίρ Ντελαβλίν. Ὅταν ὁ Ναπολεὼν ἔμαθε τὸ ἀποτελεσμά τοῦ ποιητικοῦ ἐκείνου διαγωνισμού, φώναξε μ’ ἐνθουσιασμό : ‘Αλήθεια ! βραβεύθηκαν δυὸ μαθητὰι τοῦ Λυκείου μου ; ... Θέλω νὰ μοῦ τοὺς παρουσιάσουν !... Ἄλλὰ ὄχι, ὄχι !... πρὸσθεσε ὅστερ’ ἀπὸ μιά μικρὴ σιωπῆ, θὰ πάω ἐγὼ ὁ ἴδιος νὰ τοὺς ἐπισκεθῶ στὸ σχολεῖο τοῦς...

Πράγματι, τὴν ἄλλη μέρα, ἀσυνήθιστος θόρυβος ὀλόγων καὶ ἀμαθῶν ἀνήγγειλε τὴν ἀφίξη τοῦ Ναπολεόντος στὸ Λύκειο. Οἱ μαθητὰι μὲ τὴ μεγάλη τους στολή, παραεταγμένοι στὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν ἐσθρῶν τῶν σχολείων, τὸν ὑποδέχθηκαν μ’ ἐνθουσιώδεις ἐπιτακρυγές. ‘Ο Ναπολεὼν, κατασκηνωμένος ἀπὸ τὴν ἰσοδοχίαν τῆν, τοὺς χαϊρέτισε λέγοντας : ‘Καλημέρα σας, κύριοι... Καλημέρα σας... Ἀμέσως κατόπιν οἱ καθηγητὰ ἐπέσαν νὰ τοῦ παρουσιάσουν τοὺς βραβευθέντας μαθητὰς.

‘Ο Ναπολεὼν, κυττώντας τοὺς εὐνοϊκὰ, εἶπε στὸν πρῶτο, τὸν Βαρξὸς Μονβλουσόν : ‘Σὺ λοιπόν, νέε μου φίλε, πόρθεσε καὶ πῆρες τὸ πρῶτο βραβεῖο ; Τότε ὁ Μονβλουσόν, χαμπλώνοντας μὲ ντροπῆ τὸ κεφάλι του, ἀπάντησε : ‘Μάλιστα, Μεγαλειότατε. — ‘Σὲ συγχάρω μ’ ἢ δὴ μου τὴν καρδιά, εἶπε πάλι ὁ Ναπολεὼν. ‘Μοῦ διάβασαν τοὺς στίχους σου, ἀλλὰ, ἂν θέλεις νὰ μοῦ τοὺς ἀπαγγείλῃς ἐσὺ τώρα, θὰ τοὺς ξανακούσω μὲ μεγαλειτέρα μου ἐδωχαρίστηση... Τοὺς θηθύμαι βέβαια ἀπ’ ἔξω... Ἐμπρός !... θάρρος !... Σ’ ἀκούω !... ‘

Ἀμέσως ὁ νέος μαθητῆς ὄρθισε ν’ ἀπαγγέλλῃ δυνατὰ τὸ ποιήμα του. Σὲ κάθε στροφῆ, ὁ Ναπολεὼν κοινοῦνε ἐπιδοκιμασιακὰ τὸ κεφάλι του, ὅταν ἐδὲ ὁ Βαρξὸς τελείωσε τὴν ἀπαγγελία του, ἂν καὶ οἱ καθηγητὰι εἶχαν συστήσει ἀπὸ πρὶν στοὺς μαθητὰς νὰ μείνουν σιωπηροί, ἐκείνου ἔξωπασαν ὁ ἐνθουσιώδεις ἐπεμνημίες. Πρῶτος μάλιστα ἔδωσε τὸ σύνθημα ὁ ἴδιος ὁ Ναπολεὼν. Ὅταν τέλος ἀποκαταστάθηκε ἡ ἠσυχία, ὁ Ναπολεὼν στράφηκε πρὸς τὸν τυχόντα τοῦ δευτέρου βραβεῖου Καζιμίρ Ντελαβλίν καὶ τοῦ εἶπε : ‘Σὲ, μικρὸ μου φίλε, πῆρες τὸ δεύτερο βραβεῖο ;... Τί μορῶ νὰ κάνω γιὰ σένα !... ‘

‘Ο νεαρός ποιητῆς, ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε περιουσία καὶ ἠθέλει νὰ ἐργασθῆ γιὰ νὰ προστατεύσῃ τοὺς φτωχοὺς γονεῖς του, τοῦ ἀπάντησε τότε σιγανὰ : ‘Ζητῶ ἀπὸ τὴ Μεγαλειότητά σας τὴ χάρη νὰ μ’ ἐξαιρέσῃ ἀπὸ τὴ στρατολογία... ‘

Ἀκούγοντες τὸν ὁ Ναπολεὼν, κατασφύρασε λίγο καὶ, κουνώντας τὸ κεφάλι του, ἀπάντησε λακωνικὰ : ‘Τὴν ἔχεις !... Τὸ βέβαιον εἶνε διτὸ ἐπιθυμοῦσε νὰ ζητήσῃ ἀπ’ αὐτὸν μ’ ἄλλη χάρη ὁ βραβευθεὶς ποιητῆς.

Ἀμέσως κατόπιν, ἀπειθυμένους πρὸς τὸν Βαρξὸς, τὸν ἐρώτησε : ‘Εσὺ, νέε μου, εἰ ἐπιθυμοῖς ;... Γεμίθος ἐνθουσιασμό ἐκείνους, τοῦ ἀπάντησε τότε με δυνατὴ καὶ σταθερὴ φωνή : ‘Τὴν τιμὴ νὰ κατασχῶ μιά ὥρα ἀρχίτερα στὸ γενναῖο σου στρατό !... — Λαμπρά, καλὸ μου φίλε ! φώναξε τότε ὁ Ναπολεὼν σφιγγοντας τὸ χεῖρ τοῦ νεοῦ. Ναι, φίλε μου, δὲ θὰ σὲ ἐξήρασω. Στὴν ἡλικία σου καὶ ὁ ἴδιος ὁ ‘Ομηρος θὰ ζητοῦσε σπαθὶ !... Ἀπὸ τοὺς δυὸ αὐτοὺς νέους, ὁ Καζιμίρ Ντελαβλίν, ἐξελίχθη κατόπιν, ὡς γωιστόν, ὁ ἕναν ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους ποιητὰς τῆς Γαλλίας, ὁ Βαρξὸς Μονβλουσόν δὲν ἦταν γραφτό του νὰ διαρκήσῃ ὡς σποιητῆ. Κατὸ τίς ἀρχὰς τοῦ 1893, ἔγραψε στὸ Ναπολεόντα, ὑπενθυμιζόντας του τὴν ἰσοδοχίαν καὶ παρακαλῶντας τον νὰ τὸν κατατάξῃ στὸ στρατό. Ἀμέσως ὁ Ναπολεὼν τὸν θυμήθηκε καὶ τὸν κατέταξε ὡς ἀνθυπολοχαγὸ τῶν ἀεροβόλων. Στὴ μάχη τοῦ Βιεννὲν ὅμως, καθὸς ἔκανε μιά ἐροδο ἐπὶ κεφαλῆς ἐνὸς λόγου, ἔλαβε μιά σφαῖρα στὸ στήθος καὶ σαρματίσθηκε κατὰ τῆς νεκρός. Μαθαίνοντας τὸ θάνατο τοῦ ῥωμικοῦ ἐκείνου νέου, ὁ αυτοκράτωρ εἶπε περιλήπως : ‘Ὁ φτωχὸς ὁ Βαρξὸς... Ἡ Γαλλία ἔχασε ἴσως τὸ πρῶτοπλο τοῦ ἕνα μεγάλο ποιητῆ, ἐγὼ ὅμως ἔχασα ἕνα γενναῖο ἀξιοματικὸ !... ‘

ἐρηθόβησε, τοῦ γκαρσονιῶ τοῦ ξαναφέρανε στὴν πραγματικότητα. Κοίταξε γύρω του καὶ εἶδε ἔρημο τὸ καφενεῖο. — Καλὴ ὄρεξι καπετὰν-Γιαννάκο ! τοῦ φώναξε ὁ μάστορας ἀπὸ πῶς ἀπὸ τὸν πάγκο, ὅπου ἔγραψε, σὰν νᾶθελε νὰ τοῦ θυμίσῃ πὸς ἦταν πιά ὥρα νὰ τοὺς ἀδείασῃ τὴ γωνιά.

‘Εσκυψε καὶ πῆρε ἀπὸ κάτω τὸ κομπολόγι καὶ βῆκε ἀπὸ τὸ καφενεῖο, χωρὶς νὰ τὴν λέξῃ.

Περνοώντας ἐξωτὰ ἀπὸ τὸ ἀνοικτὸ πηγάδι, ἔρριξε μέσα τὸ μαθρο κομπολόγι, μὲ ἕνα ἀνακουφιστικὸ «χάα».

Τώρα πιά μορῶσε ἀφορὰ νὰ πᾶ ὡς τὸν ‘Αι-Λάζαρο νὰ πᾶ μιά καλημέρα τῆς κομοίρας τῆς Περαμάχως.

‘Εχαμε δυὸ μέρες νὰ ξαναπατήσῃ στὸ καφενεῖο. Ἄλλὰ τὴν τρίτην τὸ βραδάκι, σὰν κάποια δύναμη ἀκατανίκητη νὰ τὸν τραβῆσε κατὰ κει, ἔπηρε πάλι τὸ δρόμο τοῦ νεκροταφείου. Βγαίνοντας ὅμως ἀπὸ τὴ ‘Νέα πόλη’, σταμάτησε ξαφνασμένος, γιὰ εἶδε κόσμο, πολὺν καὶ τραχημένον κόσμο, γύρω ἀπὸ τὸ πηγάδι καὶ τὸ καφενεῖο τοῦ Σωμάχη.

— Τί τρέχει, μορὲ παιδί ; ρώτησε ἕναν Κεφαλλονίτη, ποὺ γόριξε ἀπὸ τ’ ἀμπέλια μὲ τὸ τσαπὶ στὸν ὄμο.

— Τί νὰ τρέχει, καπετὰν μου ! νὰ, ὁ Φώτης ὁ καλαβρὸς ἔπεσε καὶ πνίγηκε στὸ πηγάδι. Θὰ τὸν ἔπιασε, ὡς φαίνεται, τὸ γλυκὺ τοῦ νύχτα, ὅπως περνοῦσε. Καὶ τόμου πῆγε ὁ σεβιτόρος νὰ ριξῆ τὸ σῖκο τώρα τὸ δειλινὸ, κατάλαβε κατὶ μέσα. Ρίξανε τὰ ταγκέλια καὶ τὸν ἔβγαλαν πεθαμένον.

— Καὶ τώρα ;

— Τώρα, νὰ ἄλλο λένε νὰ διαβίσουν μεγάλον ἄγιασμό, κ’ ἄλλοι φρονίζουν γιὰ νὰ τὸ μολώσουν τὸ πηγάδι.

— Νὰ τὸ μολώσουν, νὰ τὸ μολώσουν, ἐφώναξε ἔξω φρονῶν ὁ καπετὰν-Γιαννάκος. Νὰ τὸ μολώσουν χωρὶς ἄλλο, γιὰ θὰ μᾶς καταστρέψῃ, ἀπὸ κει θὰ βγῆ τὸ θανατικὸ ποῦ θὰ μᾶς φάῃ ὅλους.

Τὸν ἔκοιταξαν ὀλοὶ μὲ ἀπορία κ’ ἕνας νέος γιαντρός ποῦ ἔκανε τὸν ἔξωτον τοῦ γίλασε κατάμουτρα λέγοντας :

—...οὐ γὰρ ἔρχεται μόνον, μπαρ-μα-Γιαννάκοσο !

Δὲν ἔξερω τώρα νὰ σὰς πῶ ἂν τὸ μολώσαν ἀπὸ τότε τὸ πηγάδι τοῦ Σωμάχη κ’ ἂν ἀφάρτικε γιὰ πάντα μέσα καὶ τὸ μαθρο κομπολόγι.

Τετάρτη 1 Φεβρουαρίου 1928
Α. ΤΡΑΥΛΑΝΤΩΝΗΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ
ΤΟ ΟΙΚΟΣΗΜΟ ΤΟΥ «ΚΟΥΡΚΟΥ»

Μερικὲς ἡμέρες πρὶν ἀπὸ τὴ μάχη τοῦ ‘Ιβρῶ, ὁ βασιλιάς τῆς Γαλλίας ‘Ερρίκος ὁ 4ος περνοῦσε ἀπὸ τὴν πόλιν τῆς Ἀλζων μὲ λίγους ἐπιτελεῖς του. Πῆραν λοιπὸν στὸ σπίτι κάποιου ἀξιοματικοῦ του καὶ παρουσιάστηκε στὴ γυναικα του —γιὰ τὸ ἀξιοματικὸς ἔλειπε στὸν πόλεμο— ὡς φίλος κ’ ἰσυνάδελφος τοῦ ἀνδρός τῆς. Ἡ κυρία τοῦ ἀξιοματικοῦ δὲν ἀνεγνώρισε τὸ βασιλεῖα, τὸν ὁποῖο πῆρε γιὰ συνταγματάχη.

Ἀρχισε λοιπὸν νὰ φρονιζῆ γιὰ τὸ φηρῶ.

— Κυρία μου, τῆς εἶπε ὁ βασιλιάς, ἂν σὰς ἀνησυχῶ, σὰς παρακαλῶ νὰ μοῦ τὸ πῆτε εὐθεῖρα.

— Μὲ στενοχωρεῖ μονάχα ἕνα πράγμα, ἀπάντησε ἐκείνη. Σήμερα εἶνε Δευτέρα καὶ τὴν ἀγορὰ δὲ βρίσκειται τίποτα κατάλληλο γιὰ νὰ φάτε. Κάποιος γείτονας κας ὅμως πωλεῖ ἕναν παχύριον κοῦρκο, ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ λάρῃ κ’ αὐτὸς μέρος στὸ γέμια.

— Μὰ εἶνε καλὸς γιὰ συνδιατημόνας ; ρώτησε ὁ ‘Ερρίκος ὁ 4ος.

— Πολὺ καλὸς, πολὺ τίμιος Γάλλος καὶ μάλιστα φανατικὸς βασιλικός.

— Ἀς ἔρθῃ, λοιπὸν κυρία μου, ἂς ἔρθῃ ἀπάντησε ὁ βασιλιάς. Ὁ κάτοχος τοῦ κοῦρκου εἰδοποιήθη καὶ προσήλθε μαζί με τὸν κοῦρκο του. Κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ γευμάτος ἡ εὐθυμία ἦταν μεγάλη. Τῆ στιγμῆ τέλος ποῦ ἐτοιμάζονταν ὁ βασιλεὺς νὰ φύγῃ ὁ κάτοχος τοῦ κοῦρκου, γονάτισε μπρὸς τὸ βασιλεῖα καὶ τοῦ εἶπε :

— Μεγαλειότατε, σὰς ἀνεγνώρισα καὶ αὐτὴ ἡ ἡμέρα ποῦ ἐγευμάτα μαζί σας θὰ εἶνε ἡ πῶ ἐυθυμικὴν ἡμέρα τῆς ζωῆς μου. Ὑπηρετῶνα ὑπὸ τὰς διαταγὰς σας στὸ ‘Αρχ, ὅπου καὶ τραυματίστηκα κατὰ τὴ μάχη. Τί νὰ σὰς πῶ...δὲ μπόρεσα ν’ ἀντισταθῶ στὸν πειρασμὸ νὰ γευματίσω μαζί με τὸ βασιλεῖα μου. Ἄλλὰ δὲ στενοχωρεῖ ἡ ἰδέα διτὸ βρέθηκε ἡ Μεγαλειότης σας στὴν ἀνάγκη νὰ γευματίσω μαζί μ’ ἕναν ἀνθρώπου καταστάθῃ κοινωνικῆς τάξεως. Ὡστόσο ὑπάκουε ἕνας τρόπος γιὰ νὰ διορθωθῆ τὸ πράγμα.

— Πῶς ; ρώτησε ὁ βασιλιάς.

— Νὰ μοῦ χορηγήσετε ἔγγραφα εὐγενείας. Μοῦ ἀξίζουν γιὰ τὴν ἀφοσίωσή μου πρὸς τὸ βασιλεῖα μου.

— Εἴμαι σήμερονος, ἀλλὰ τί οἰκόσημο προτιμάς ;

— Τὸ οἰκόσημο τοῦ «κοῦρκου», Μεγαλειότατε.

— Θὰ τόχης, μὰ τοὺς κεραυνούς τοῦ οὐρανοῦ ! τοῦ εἶπε ὁ βασιλιάς. Γαλάζιο οἰκόσημο μὲ κίτρινον κοῦρκο στὴ μέση.

‘Ο Μ. Ναπολεὼν στὸ γραφεῖο του, διὰν ἦταν ἀκόμη ἀνθυπολοχαγός.